

วิชาชีพสถาปัตยกรรม เป็นงานบริการหนึ่งที่ถูกกำหนดอยู่ในงานบริการด้านธุรกิจ ประเภทการปฏิบัติวิชาชีพ ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ(GATS) อันเป็นข้อตกลงหนึ่งขององค์การการค้าโลก(WTO)ซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกอยู่ ในช่วงเวลาที่ศึกษานี้การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยยังเป็นอาชีพ สงวนสำหรับคนไทยเท่านั้น ดังนั้นการเข้ามาทำงานของสถาปนิกต่างชาติจึงกลายเป็นประเด็นที่ควรจะมีการศึกษาวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาถึง การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกในประเทศไทย ความคิดเห็นของสถาปนิกถึง ข้อดี และข้อเสียที่อาจเกิดขึ้น และหาแนวทางในการเปิดเสรีการค้าในวิชาชีพนี้ให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด

วิธีการศึกษา เป็นการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสถาปนิกแบบเจาะจง โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1.กลุ่มคณะกรรมการด้านการเปิดเสรีการค้าด้านการบริการสถาปัตยกรรมของสภาสถาปนิก 2.กลุ่มผู้ให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่มีประสบการณ์ในการรับงานในต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง 3.กลุ่มผู้ให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่มีประสบการณ์ในการทำงานภายในประเทศเป็นหลัก โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลภาคสนามนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลแบบเชิงบรรยายโดยอาศัยการแจกแจงความถี่ประกอบการวิเคราะห์

จากการศึกษาพบว่า ความเข้าใจในแต่ละขั้นตอนงานของการให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน ยังไม่สอดคล้องกับขั้นตอนตามกฎหมายนัก เนื่องจากตัวกฎหมายให้ความหมายในแต่ละขั้นตอนไม่ชัดเจน ทำให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติ และอาจเป็นปัญหาในเรื่องการให้ความหมายเมื่อเปรียบเทียบกับคำนิยามการให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมขององค์การการค้าโลก(WTO) นอกจากนี้ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรมีการเปิดเสรีการค้าบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมอย่างมีเงื่อนไข และเป็นขั้นเป็นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรที่จะต้องให้มีการร่วมงานกันระหว่างสถาปนิกไทยกับสถาปนิกต่างชาติ ส่วนการให้สถาปนิกต่างชาติที่จะเข้ามาทั้งในรูปบุคคลและนิติบุคคลอย่างอิสระนั้น ยังไม่สมควรเปิดเสรีในเวลานี้ อีกทั้งยังต้องมีการกำหนดคุณสมบัติ และข้อกำหนดในการรับใบอนุญาตให้เกิดความชัดเจน และเห็นว่าวิชาชีพจะต้องมีการสร้างความพร้อมในอีกหลายด้านด้วยกัน

ดังนั้น แนวทางในการเปิดเสรีการค้าบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักของสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทย นั้นจะต้องทำร่วมกัน 3 แนวทาง คือ 1.แนวทางการเลือกรูปแบบและการสร้างเงื่อนไข ในการเปิดเสรีการค้าบริการวิชาชีพ 2.การจัดทำข้อกำหนด กฎเกณฑ์ และคุณสมบัติต่างๆ ของสถาปนิกต่างชาติเพื่อขอรับใบอนุญาตให้เข้ามาทำงาน 3.การเตรียมความพร้อมและการพัฒนา องค์กรและบุคลากรในวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย

Professional practice of architecture is one subsection in the business sector dealt with World Trade Organization (WTO) under General Agreement on Trade in Services (GATS). Previously, professional practice of architecture in Thailand was protected for Thais only but, as a WTO member under GATS, foreign architects can now work in the Kingdom. This controversy is the issue of this research.

The objective of this research is to study the opinions of Thai architects on the advantages and disadvantages when foreign architects come to practice in Thailand. In addition, it aims to find a guideline solution for this problem.

Research data includes purposive sampling of architects collected by an interview method. The purposive sampling of architects was divided into 3 groups, architects who work in GATS members under The Council of Thai Architects, architects who have experience in international projects, and architects who have professional experience in Thailand. The data was analyzed by descriptive writing.

In this study, it was found that today the understanding about architectural services was unrelated with the meaning of the law because they were unclear. This has led to confusion and makes it difficult for architects to make comparisons base on the architectural services definition of WTO. In addition, the research also found that almost the entire sampling felt Thailand should set conditions for free trade, especially Thai architects should work with foreign architects, otherwise, foreign architects should not be allowed to work as individuals or set up companies. Further more, Thailand must set qualifications for an architectural license. The samplings also identified a number of other issues that need to be dealt with.

Therefore, a guideline for free trade in architectural services for foreign architects in Thailand has to be set up and include; first, the selection of types and conditions for free trade in architectural services. Second, the requirements for an architectural license; and third, the necessary steps to develop Thai Professional architects.